

Nu încapce îndoială că fiecare capitol din volumul Oltiței Cîntec ar putea reprezenta sursa unei cărți separate. Nu e însă în planul autoarei să epuizeze subiectele. Sigur e că exercițiul intelectual la care ne invită cartea are darul deloc neglijabil de a îndemna la dezvoltări, reflecții și lecturi viitoare.

Oltița Cîntec, *Estetica impurului – Sincretismul în arta spectacolului teatral postbelic*, Editura Princeps Edit, Iași, 2005.

Un Dumnezeu de Actor

Brașov, sâmbătă, 19 noiembrie, ediția a XVII a Festivalului de Dramaturgie Contemporană. Urmăresc cu sufletul la gură, pasionat, mereu surprins de nuanțe, jocul a doi mari actori – Alexandru Repan și Mircea Andreescu – protagoniștii spectacolului cu piesa *Vizitatorul*, montat pentru Teatrul „Nottara” de regizorul Claudiu Goga. Am neșansa ca exact în fața mea să se fi instalat echipa TVR care, firește, dorește să-și facă meseria. La rândul meu, doresc și eu să văd cât mai mult și cât mai bine, nu doar pentru că sunt critic de teatru, ci pentru că ceea ce se întâmplă pe scenă e cu adevărat fascinant. Dar despre spectacol, vă las să aflați mai multe de la colegul sau colega ce îi va scrie cronică, sau chiar de la mine, dacă citiți *Familia*. După aplauze, urmează lansarea cărții scrise de eminentul critic de teatru Constantin Paraschivescu, ***La porțile ficțiunii cu Mircea Andreescu***, editată de revista „Teatrul azi” și Fundația culturală „Camil Petrescu”. Vorbesc Claudiu Goga, vizibil emoționat, dar și bucuros că spectacolul „a prins”, Florica Ichim ce nu se dezmințe, lăsându-și să evolueze verva și talentul histrionic. Constantin Paraschivescu, om de o modestie exemplară, dar scump la vorbă, spune și el câteva cuvinte. Pare jenat că trebuie să o facă și în loc să se grăbească să-și aducă singur laude, mai curând se scuză. Mircea Andreescu, aflat pe scenă, îi ascultă pe toți și pare a-i judeca. Sunt convins că toți cei strânși acolo sunt ușor derutați. E invitat să ia cuvântul. Și vorbește cum îi e felul. Onest, nedornic să exceleze la capitolul oratorie, cu dragoste de adevăr, un adevăr pe care îl rostește și acum, chiar dacă unora s-ar putea să nu le cadă bine. În fond, teatrul se joacă pe scenă, nu în viață. Din felul în care îi mulțumește lui Constantin Paraschivescu și Floricăi Ichim înțeleg că omul acesta taciturn, aparent antipatic, e fericit. Dar fericirea sa nu e nicidecum de fațadă, teatralizată. Primesc cartea în dar de la colega Andreea Dumitru, dar nu mai am răgazul de a obține cuvenitele autografe căci trebuie să prind trenul spre Oradea. A doua zi dimineață, încep să o citesc. Iar primele douăzeci de pagini sunt teribile și emoționante. E vorba despre o scrisoare-confesiune adresată de Mircea Andreescu criticului ce dorea să scrie o carte despre el, scrisoare în care actorul își rememorează copilăria și adolescența. Personajul ce se confesează a fost, ceea ce se cheamă, „un copil fără copilărie” și „un adolescent fără adolescență”, prea degrabă destinat să se confrunte cu greutățile vieții. Tonul pare a se însenina doar atunci când Mircea Andreescu evocă serile pe care le-a petrecut în adolescență la teatru. Ghiciți unde? În sala Teatrului de Stat din Oradea, unde tocmai se înființase Secția

Română. Întâlnirea cu spectacolele semnate de Corneliu Zdrehuș, Radu Penciulescu, Valeriu Moisescu și Dan Alecsandrescu (în unele a evoluat ca figurant) par să fi fost decisive pentru elevul Andriescu (sic!) Mircea, care, pregătit de Dan Alecsandrescu, va izbuti să intre la Institutul de teatru. Nu există în viață coincidențe? Ei, uite că există! Sunt silit să întrerup lectura spre a merge la Teatru, unde tocmai începe Săptămâna ce aniversează cei 50 de ani de existență ai respectivei trupe.

Revin acasă cu gândul de a relua cititul cărții. Găsesc între paginile ei o poveste mozaicată, atent orchestrată de Constantin Paraschivescu, care nu s-a mulțumit să realizeze un simplu interviu, să întocmească o teatrografie și să decupeze fragmente din cronici. Face adevărată operă de cercetare. Știe să asigure demersului său altitudine intelectuală. Și asta nu pentru a se pune în evidență pe sine, ci spre a-i face o cuvenită și pe deplin meritată reverență celui despre care scrie. A răscolit biblioteci în căutare de articole și cronici, a recitat cărți spre a reface vremuri și situații, pentru a ajunge la adevăr și a lămuri concepte teoretice. Poate și pentru că Mircea Andreescu nu se dovedește doar un actor temeinic – din stirpea rară a celor ce-și iubesc cu adevărat profesia și o slujesc cu devotament chiar și atunci când ea nu le asigură premii și onoruri – ci și un fin observator al vremurilor și întâmplărilor, al oamenilor pe care i-a cunoscut despre care vorbește fără false precauții. Nu-i e teamă că vorbele sale i-ar putea înmulți neprietenii, că ar putea demola mituri (Sică Alexandrescu), că ar putea intra în dizgrația autorităților pe care chiar le-a înfruntat când acestea tare se grăbeau să-l debarce din fruntea Teatrului „Sică Alexandrescu“ pe tânărul și destoinicul director Claudiu Goga. L-a respectat pe profesorul său, A. Pop Marțian, dar nu i-a plăcut stilul „fă ca mine !“. L-a preferat pe asistentul de atunci, Octavian Cotescu. O nedreptate l-a făcut să vină la Brașov, Teatrul de aici a devenit „Teatrul lui“, dar asta nu înseamnă că vorbește despre istoria lui doar la superlativ. Propria lui carieră o evaluează cu spirit critic și cu înclinație spre teoretizare. Sigur, dacă nu i s-ar fi făcut respectiva nedreptate, ar fi fost un bun profesor de teatru, chiar la Facultatea pe care a terminat-o. Dacă Mircea Andreescu își rememorează cariera, Constantin Paraschivescu i-o comentează cu lux de amănunte și cu autentic spirit de critic de teatru, atent la nuanțe, convins că un cuvânt nelalocul lui poate face extrem de rău și că în această profesie, contrar a ceea ce se spune de obicei, graba nu face treaba, ci o strică.

După 1990, Mircea Andreescu a fost invitat să joace și la București. A făcut-o cu mare profesionalism, fără complexe ori spirit provincial, animat de același spirit critic și de echilibrul ce i-au jalonat întreaga carieră. Nu supraevaluează respectivele momente și vorbește cu drag, dar fără patetisme ieftine despre Vlad Mugur și fericita lor întâlnire de la „Odeon“. Moldoveanul acesta (s-a născut la Suceava), dar care și-a petrecut aproape întreaga viață în Ardeal, este, așa după cum l-a numit cândva, într-o discuție cu autorul cărții, actorul Dan Săndulescu „un Dumnezeu de Actor.“ Și știți ce rol a jucat Mircea Andreescu în seara în care a fost pusă pe piață cartea ce i-a fost dedicată? L-a jucat dumnezeiește chiar pe Dumnezeu.

Constantin Paraschivescu – **La porțile ficțiunii cu Mircea Andreescu**, Fundația Culturală „Camil Petrescu“ și revista „Teatrul azi“, București, 2005.